

Handläggare:
Malin Eriksson, 08-508 25 402
Git Skog, 08-508 36 217

Till
Socialnämnden den 18 december 2012
Äldrenämnden den 11 december 2012

Revidering av riktlinjerna för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

1. Förslaget till revidering av riktlinjer inom individ- och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning godkänns, bilaga 1.
2. Riktlinjerna ersätter riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna (dnr 105-0453/2002), riktlinjer om stadsdelsnämndernas ärendeansvar för äldreomsorg (dnr 327-2432/2003) och riktlinjer om stadsdelsnämndernas ärendeansvar för funktionshindrade (dnr 105-0253/2004).
3. Förslaget överlämnas till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Gillis Hammar
Förvaltningschef socialförvaltningen

Eva Frunk Lind
Förvaltningschef äldreförvaltningen

Sammanfattning

Riktlinjerna reglerar principerna i Stockholms stad om fördelning av individärenden enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dels mellan stadsdelsnämnderna, dels socialnämndens Enhet för hemlösa. Riktlinjerna omfattar ärenden inom individ och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Om särskilda regler gäller för handläggning av ärenden inom äldreomsorgen eller enligt LSS anges detta. Utgångspunkten för dessa

riktlinjer är ett sammanhållet ansvar om en person i staden oavsett ålder. Befintliga riktlinjer omfattade inte omsorgen om äldre.

Förslaget till reviderade riktlinjer innehåller främst uppdateringar och förtydliganden av de nu gällande riktlinjerna. Tjänsteutlåtandet innehåller en kortfattad redogörelse av förändringarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningen och äldreförvaltningen i samarbete med juridiska avdelningen på stadsledningskontoret. Socialnämndens råd för funktionshinder frågor och kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 13 december respektive den 4 december 2012.

Bakgrund

Ärendeansvaret för fördelning av individärenden mellan stadsdelsnämnderna regleras idag i tre dokument; ett för fördelning av individ- och familjeomsorgen, ett för funktionshinderområdet och ett som rör äldreomsorgen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslaget till reviderade riktlinjer har utarbetats på grund av förändrade lagregler samt behov att förtydliga vissa frågor kring ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna. Riktlinjerna för såväl äldreomsorg, funktionshinderomsorg och individ- och familjeomsorg samlas i ett dokument för att underlätta ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna. Förändrade lagbestämmelser med anledning av ändrad ansvarsfördelning mellan bostättningskommun och vistelsekommun har inarbetats i riktlinjerna. Förtydliganden har gjorts när det gäller LSS där det föreslås en tremånadersregel. När en person som tillhör LSS personkrets 1 eller 2 beviljas bostad med särskild service för vuxna enligt LSS och flyttar till en gruppboende eller serviceboende i en annan stadsdel behåller den beslutande stadsdelsnämnden ansvaret för ärendet i tre månader efter inflyttningsdatumet. Vidare föreslås att den beslutande stadsdelsnämnden behåller både ärendeansvaret och kostnadsansvaret utan tidsbegränsning, när stadsdelsnämnden träffar avtal om köp av plats med en utförare i enskild regi som inte är ansluten till stadens valfrihetssystem och vars boende är beläget inom en annan stadsdelsnämnds område. Dessutom föreslås förtydliganden kring ensamkommande flyktingbarn där det bland annat hänvisas till nyligen antagna riktlinjer.

**Ärendansvar mellan
stadsdelsnämnderna inom individ- och
familjeomsorgen, omsorgen om äldre
personer och personer med
funktionsnedsättning**

RIKTLINJER

SOCIALFÖRVALTNINGEN
ÄLDREFÖRVALTNINGEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR	4
2. PERSONER MED FAST BOSTAD.....	5
2.1 Allmänt	5
2.1.1 LSS.....	6
2.2 Ansökan enligt 2 a kap. 8 SoL respektive förhandsbesked 16 § LSS.....	6
2.3 Tillfälligt boende	6
2.3.1 Äldreomsorg	6
2.3.2 LSS.....	6
2.4 Vistelse på sjukhus, institutioner och växelvård	7
2.5 Ungdomar som flyttat hemifrån.....	7
2.5.1 Ungdomar som studerar.....	7
2.5.2 Ungdomar som fyllt 18 år och som inte studerar	7
2.6 Barn som bor hos en förälder eller med växelvis boende	8
2.7 Ensamkommande barn och ungdomar.....	8
2.8 Offentligt skyddat arbete – OSA	8
2.9 Egna medel	8
2.10 Ungdomstjänst	9
2.11 Umgängesstöd.....	9
2.12 Personer som vårdar eller stödjer närstående.....	9
3. PERSONER UTAN FAST BOSTAD	9
3.1 Definition av hemlöshet.....	9
3.2 Ansvarfördelning mellan stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa	10
3.2.1 Huvudregler	10
3.2.2 Ungdomar under 20 år	10
3.2.3 Personer som fyllt 20 år men inte 25 år	10
3.2.4 Gravida kvinnor och föräldrar med ansvar för barn	11
3.2.5 Personer över 65 år	11
3.2.6 Hemlösa personer som ansöker om insats enligt LSS.....	11
4. PERSONER SOM VISTAS PÅ KRIMINALVÅRDSANSTALT ELLER VÅRDAS PÅ SJUKHUS.....	12
4.1 Folkbokföringskommunens ansvar	12
4.1.1 Ansvarfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa.....	12
4.2.1 LSS.....	12
5. PERSONER SOM FLYTTAR TILL ANNAN STADSDEL.....	13
5.1 Huvudregel.....	13
5.1.1 Undantag	13
5.1.2 Äldreomsorg	13
5.1.3 LSS.....	13
5.1.4 Undantag vid flytt till bostad med särskild service enligt LSS i annan stadsdel	14
5.2 Avslut av ärende vid flytt	14
5.3 Fortsatt ansvar för ärende efter flytt.....	15
5.3.1 Påbörjad utredning.....	15
5.3.2 LSS.....	15
5.3.3 Beslutad öppenvårdsinsats.....	15
5.3.4 Placeringsbeslut avseende barn och ungdomar	15
5.3.5 Institutionsplacering vuxna	15
5.3.6 Försökslägenhet, träningslägenhet.....	16
5.3.7 Boende på hotellhem för familjer inom Stiftelsen Hotellhem.....	16
6. PERSONER MED SKYDDAD ADRESS	16
7. ÄRENDE AVSEENDE ANSTÄLLD INOM NÄMND.....	16
8. TVISTER MELLAN STADSDELSNÄMNDER.....	16
BILAGA 1. EKONOMISK RESURSFÖRDELNING INOM STÖD OCH SERVICE TILL PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING	17
Fast anslag.....	17
Prestationsbaserat anslag	17
BILAGA 2. TREMÅNADERSREGEL FÖR ÄRENDEANSVAR FÖR BOSTAD MED SÄRSKILD SERVICE FÖR VUXNA ENLIGT 9 § 9 LSS18	

I. Allmänna förutsättningar

Dessa riktlinjer reglerar principerna i Stockholms stad om fördelning av individärenden enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dels mellan stadsdelsnämnderna dels socialnämndens Enheten för hemlösa. Riktlinjerna omfattar ärenden inom individ och familjeomsorgen, omsorgen om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Om särskilda regler gäller för handläggning av ärenden inom äldreomsorgen eller enligt LSS anges detta under respektive avsnitt. För en person som tillhör LSS personkrets men som endast har behov av insatser enligt SoL ska riktlinjerna tillämpas på samma sätt som för andra som har behov av insatser enligt SoL. Beträffande äldre personer som tillhör LSS personkrets ska riktlinjernas särskilda regler avseende LSS tillämpas, dock ej när det gäller rätt till särskilt boende inom äldreomsorgen.

Stadens ansvar enligt SoL i förhållande till andra kommuner framgår av 2 a kap. SoL. Av 2 a kap. 1-2 §§ framgår att vistelsekommunen har ansvar för att de som vistas i kommunen får stöd och hjälp om det inte står klart att annan kommun har ansvar. Om ansvaret ligger på en annan kommun är vistelsekommunens ansvar begränsat till akuta situationer. I 2 a kap. 3 § föreskrivs att om en person är bosatt i en annan kommun än vistelsekommunen, är det bosättningskommunen som ansvarar för det stöd och den hjälp den enskilde behöver.

Enligt 2 a kap. 8 § SoL har i vissa fall en person som vill flytta till en annan kommun rätt att hos den kommunen ansöka om insatser. Rätten gäller personer som till följd av hög ålder, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där utan att den andra kommunen erbjuder behövliga insatser. Rätten gäller även för personer som på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till en annan kommun men inte kan göra det utan att insatser beviljas i den kommunen. En ansökan enligt denna bestämmelse ska behandlas på samma villkor som om personen redan var bosatt i inflyttningskommunen.

Stadens ansvar enligt LSS framgår av 16 § LSS vari anges att en kommuns ansvar gäller för de som är bosatta i kommunen. Ansvaret gäller dock inte dem som är bosatta i kommunen genom beslut av annan kommun. Vistelsebegreppet gäller således inte i LSS. Var en person ska anses bosatt bör tolkas enligt folkbokföringslagens bestämmelser.

En person som tillhör LSS personkrets och som vill flytta till en annan kommun har enligt 16 § andra stycket LSS rätt att i förväg få besked om rätten till insatser i den kommun dit personen vill flytta. En ansökan om förhandsbesked från kommunen ska behandlas på samma villkor som om den enskilde redan var bosatt där.

Beträffande överenskommelse om flytt till äldreboende inom Stockholms län, se särskilt beslut och särskilda anvisningar upprättade i staden och Kommunförbundet Stockholms län (KSL).

Vid tillämpning av dessa riktlinjer ska alltid personens behov sättas i främsta rummet. En person får aldrig riskera att hamna utan socialtjänstens stöd och hjälp på grund av att olika nämnder i staden är oense om ansvarsfördelningen av ärendet. Om den stadsdelsnämnd, som en person vänder sig till, anser att ärendet ska handläggas av en annan stadsdelsnämnd eller Enheten för hemlösa, har den stadsdelsnämnd som den enskilde först vänt sig till, ansvaret för akuta åtgärder/insatser i avvaktan på att rätt stadsdelsnämnd tar över ärendet. När en person flyttar från en stadsdel till en annan stadsdel har som huvudregel den utflyttande stadsdelsnämnden kvar ansvaret till dess den inflyttande stadsdelsnämnden övertar ansvaret enligt dessa riktlinjer. Det är av största vikt att de båda stadsdelsnämnderna samarbetar i dessa situationer så att personen inte riskerar att hamna utan socialtjänstens stöd och hjälp.

Utgångspunkten för dessa riktlinjer är ett sammanhållet ansvar om en person i staden.

2. Personer med fast bostad

2.1 Allmänt

Ett ärende avseende en person eller familj ska handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område personen eller familjen har sin bostad, om inte annat anges i det följande.

En person hör i normalfallet till den stadsdelsnämnd inom vars område denne enligt gällande lagstiftning är eller rätteligen ska vara folkbokförd. Enligt folkbokföringslagen är en person att anse som bosatt på den adress där denne regelmässigt tillbringar eller antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila. Boendeformen är av underordnad betydelse. Det kan t.ex. röra sig om första- eller andrahandskontrakt, bostad med särskild service enligt SoL eller LSS för vuxna, inneboenderum, husvagn, bostadshotell eller hotellhem. I särskilda fall kan även olika typer av mer okonventionella boenden komma ifråga. Det väsentliga är att personen har det som sin bostad. Något krav på skriftligt kontrakt kan inte ställas i detta avseende. Det är inte avgörande om rätt till folkbokföring på adressen föreligger eller inte.

Boende som är en beslutad insats, t.ex. försökslägenhet, träningslägenhet och i vissa fall bostadshotell eller hotellhem, ska inte betraktas som en fast bostad. Se dock punkt 5.2.5 nedan. Inte heller personer som är inneboende hos en person, vars boende i sin tur är en beslutad insats, anses ha en fast bostad. Bostad med särskild service för vuxna enligt SoL eller LSS är dock att betrakta som personens fasta bostad enligt ovan.

Om det framstår som oklart om en person flyttat till en ny fast bostadsadress, se punkt 5.

Huvudregeln är att ett ärende inte får aktualiseras vid en stadsdelsnämnd beträffande en person eller familj som är aktuell vid en annan stadsdelsnämnd förrän ärendet avslutats där, se punkt 5.

2.1.1 LSS

Även vid handläggning av ärende enligt LSS är den fasta bostaden avgörande för vilken stadsdelsnämnd som ansvarar för ärendet. Vid bedömningen av var en person ska anses vara bosatt är folkbokföringslagens bestämmelser om rätt folkbokföringsort vägledande.

2.2 Ansökan enligt 2 a kap. 8 SoL respektive förhandsbesked 16 § LSS

Frågan om ansökan enligt 2 a kap. 8 § SoL respektive förhandsbesked enligt 16 § LSS ska som huvudregel handläggas av den stadsdelsnämnd inom vilken den enskilde önskar bosätta sig. Sådan ansökan eller förhandsbesked kan inte begäras från flera stadsdelsnämnder samtidigt.

2.3 Tillfälligt boende

Om en person eller familj/familjemedlem tillfälligt, under en på förhand bestämd tid av högst sex månader, flyttar från den bostad där personen eller familjen/familjemedlemmen har sitt egentliga hemvist, ansvarar den stadsdelsnämnd inom vars område den permanenta bostaden är belägen för handläggning av ärende avseende personen/familjen. Om det tillfälliga boendet i praktiken visar sig pågå mer än sex månader har stadsdelsnämnden där den permanenta bostaden är belägen rätt att begära att ansvaret ska övergå till den nya stadsdelsnämnden. Vid en sådan begäran är den nya stadsdelsnämnden skyldig att ta över ansvaret för handläggning av ärendet, om inte den utflyttande stadsdelsnämnden ska behålla ansvaret för ärendet enligt punkt 5.2.

För ungdomar gäller särskilda regler se punkt 2.5.

2.3.1 Äldreomsorg

Om en person tillfälligt bor hos släktingar men har kvar den permanenta bostaden ansvarar den stadsdelsnämnd inom vars område den permanenta bostaden är belägen.

Även vid flytt för längre tid än sex månader när det är uppenbart att återflyttning kommer att ske, t.ex. vid evakuering i samband med renovering, ansvarar den stadsdelsnämnd inom vars område den permanenta bostaden är belägen.

2.3.2 LSS

Vid LSS-insatser ska den stadsdelsnämnd inom vars område en person är folkbokförd ansvara för handläggning av ärendet. Är folkbokföringen felaktig ska den stadsdelsnämnd inom vars område personen bör vara folkbokförd ansvara för handläggning av ärendet.

Undantag anges under punkt 5 ”Undantag vid flytt till bostad med särskild service enligt LSS i annan stadsdel”.

2.4 Vistelse på sjukhus, institutioner och växelvård

När en person har kvar sin permanenta bostad ska ärendet handläggas av stadsdelsnämnden där denna bostad är belägen. Detta gäller t ex personer som vistas på sjukhus eller andra institutioner, personer som får korttidsboende eller växelvård i annan stadsdel. Den ursprungliga stadsdelsnämnden ansvarar för handläggning av ärendet även om vistelsen pågår mer än sex månader.

2.5 Ungdomar som flyttat hemifrån

2.5.1 Ungdomar som studerar

Föräldrar är underhållsskyldiga enligt 7 kap. 1 § föräldrabalken för ungdomar som inte fyllt 21 år och som går i skola. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning.

Ärende avseende ungdomar som studerar och som omfattas av föräldrabalkens underhållsskyldighet ska handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område vårdnadshavarna eller de underhållsskyldiga föräldrarna är bosatta. Om vårdnadshavarna eller de underhållsskyldiga föräldrarna är bosatta i olika stadsdelar ska ärendet handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område ungdomen är eller senast varit folkbokförd tillsammans med någon av vårdnadshavarna eller de underhållsskyldiga föräldrarna.

Om vårdnadshavarna eller de underhållsskyldiga föräldrarna flyttar till en ny stadsdel följer ansvaret för ungdomen med till den nya stadsdelsnämnden.

Ungdomar under 18 år

Om föräldrarna flyttar till olika stadsdelar ska ärende avseende ungdomen handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område vårdnadshavaren (under förutsättning att en förälder ensam har vårdnaden) är bosatt. Om båda föräldrarna är vårdnadshavare ska ärende avseende ungdomen handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område ungdomen är folkbokförd tillsammans med någon av vårdnadshavarna.

Ungdomar över 18 år

Om föräldrar flyttar till olika stadsdelar ska ärende avseende ungdomen handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område ungdomen är folkbokförd tillsammans med någon av de underhållsskyldiga föräldrarna. Om ungdomen inte är folkbokförd tillsammans med någon av de underhållsskyldiga föräldrarna ska ärendet handläggas av den stadsdelsnämnd som juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret bestämmer. Juridiska avdelningen ska utse den stadsdelsnämnd som med hänsyn till de enskilda omständigheterna är mest lämplig.

2.5.2 Ungdomar som fyllt 18 år och som inte studerar

Föräldrars underhållsskyldighet upphör när den unge har fyllt 18 år och inte längre studerar. Ärendet ska handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område den unge bor, oberoende av om den unge har egen inkomst eller ej.

2.6 Barn som bor hos en förälder eller med växelvis boende

Huvudansvaret för ärende som avser barn, som bor med endast en av sina föräldrar, har den stadsdelsnämnd inom vars område barnet är bosatt tillsammans med föräldern oavsett om denne är vårdnadshavare eller inte. Om det är oklart hos vilken av sina föräldrar barnet har sin bostad ansvarar den stadsdelsnämnd inom vars område barnets vårdnadshavare bor. Om båda föräldrarna är vårdnadshavare ansvarar den stadsdelsnämnd inom vars område barnet är folkbokförd tillsammans någon av vårdnadshavarna.

Med växelvis boende menas att barnet vistas ungefär lika mycket, och har ett varaktigt boende, hos båda föräldrarna. Normalt är det fråga om umgänge, och inte varaktigt boende, när barnet vistas hos den ena föräldern endast en tredjedel av tiden. Huvudansvaret för ärende som gäller barn med växelvis boende och båda föräldrarna är vårdnadshavare har den stadsdelsnämnd inom vars område barnet är folkbokförd. Om endast en av föräldrarna är vårdnadshavare ansvarar den stadsdelsnämnd inom vars område vårdnadshavaren är bosatt.

2.7 Ensamkommande barn och ungdomar

Ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna framgår av Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar.

Om föräldrarna/vårdnadshavarna beviljas uppehållstillstånd i Sverige med anledning av familjeanknytning, följer det fortsatta ansvaret för barnet föräldrarna, och ansvaret ska övergå på den stadsdelsnämnd där föräldrarna är folkbokförda. Innan folkbokföring skett har den stadsdelsnämnd som ansvarat för det ensamkommande barnet också ansvaret för de återförenade anhöriga fram tills dess att familjens bosättning har ordnats. Tidpunkten för överflyttningen av ärendeansvaret för barnet fastställs i samråd mellan berörda stadsdelsnämnder.

2.8 Offentligt skyddat arbete – OSA

Beslut om att enskild ska omfattas av offentligt skyddat arbete (OSA) fattas av Arbetsförmedlingen. Den stadsdelsnämnd inom vars område en person bor eller Enheten för hemlösa ansvarar för anställningen samt svarar för kostnader och uppbär stadsbidrag. Om en person flyttar till en fast bostad i en annan stadsdel övergår ansvaret (för ekonomiskt bistånd och övriga biståndsinsatser) till den nya stadsdelsnämnden. Den stadsdelsnämnd som fått OSA-anvisningen från Arbetsförmedlingen avgör när det är lämpligt att den nya stadsdelsnämnden ska ta över OSA-anvisningen och arbetsgivaransvaret för den anställde.

2.9 Egna medel

Förvaltning av egna medel utgör ett beslut om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL och ska vara tidsbegränsat. Om en person, som beviljats bistånd i form av förvaltning av egna medel, flyttar till annan stadsdel gäller att den stadsdelsnämnd som beslutat om

biståndet behåller ansvaret så länge beslutet gäller. Därefter övergår ansvaret till den stadsdelsnämnd inom vars område den enskilde bor.

2.10 Ungdomstjänst

Ansvaret för ett ärende om ungdomstjänst har den stadsdelsnämnd där den unge eller dennes vårdnadshavare/föräldrar, om underhållsskyldighet föreligger (se punkt 2.5-6 ovan), bor.

När ansvaret för ärende avseende ungdomen, vid flytt till ny fast bostad, ska övergå till annan stadsdelsnämnd enligt dessa riktlinjer ska den nya stadsdelsnämnden även överta ansvaret för ärende om ungdomstjänst om flytten sker innan verkställigheten av ungdomstjänst har påbörjats. Detta gäller även i de fall den utflyttande stadsdelsnämnden har påbörjat handläggningen av ärendet genom att t.ex. ha avgivit yttrande till åklagaren.

Har verkställighet av påföljden ungdomstjänst påbörjats vid tiden för flytten behåller den utflyttande stadsdelsnämnden ansvaret för ärendet om ungdomstjänst till dess ärendet är avslutat.

2.11 Umgängesstöd

Den stadsdelsnämnd inom vars område barnet är folkbokfört ansvarar för verkställigheten när domstol fattat beslut om umgängesstöd enligt 6 kap. 15 c § FB. Socialnämndens åtgärd att utse en viss person att medverka vid umgänget ska ses som ren verkställighet och dokumenteras i ett verkställighetsbeslut. Av 6 kap. 15 c § FB framgår att socialnämnden även har ansvar att följa upp hur umgänget fungerar och verka för att stödet inte består längre än nödvändigt. Den stadsdelsnämnd som fattat verkställighetsbeslutet har ansvaret för ärendet så länge domstolens beslut om umgängesstöd gäller även om föräldrar och barn flyttar till en annan stadsdel under denna tid.

2.12 Personer som vårdar eller stödjer närstående

När personer som vårdar eller stödjer närstående vill ansöka om stöd för egen del ansvarar den stadsdelsnämnd där personen själv bor.

3. Personer utan fast bostad

3.1 Definition av hemlöshet

- Som hemlös räknas personer som saknar fast bostad, dvs. egen eller hyrd bostad och som inte är stadigvarande inneboende samt är hänvisade till tillfälliga boendeanternativ eller är uteliggare.

- Som hemlös räknas således personer som bor på institutioner eller härbärgen och som inte har någon bostad ordnad vid en eventuell utskrivning.
- Som hemlös räknas också personer som tillfälligt bor hos olika kamrater eller bekanta (max 3 månader).
- Däremot räknas inte en person som hemlös som hyr i andra hand eller bor inneboende hos någon anhörig eller släkting.

3.2 Ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa

3.2.1 Huvudregler

För hemlösa personer som är aktuella vid en stadsdelsnämnd behåller stadsdelsnämnden ärendet tills den personen får ny fast bostad. Hemlös person, som haft fast boende inom en stadsdel men inte varit aktuell hos stadsdelsnämnden där, ska tas emot av den stadsdelsnämnden om personen vänder sig till denna inom en månad från det att denne blev hemlös.

Övriga personer som är hemlösa ska få sina behov tillgodosedda av den stadsdelsnämnd som personen senast haft kontakt med under de senaste två åren (s.k. 2-årsregeln).

Om inte något av ovan angivna förhållanden föreligger ska personen få sina behov tillgodosedda av Enheten för hemlösa.

För vissa grupper gäller dock särskilda regler enligt punkt 3.2.2 - 3.2.6.

3.2.2 Ungdomar under 20 år

En hemlös person under 20 år ska få sina behov tillgodosedda i första hand av den stadsdelsnämnd som personen senast varit aktuell hos eller i andra hand av den stadsdelsnämnd inom vars område personen senast var folkbokförd. Detta betyder att 2-årsregeln inte är tillämplig. Om tidigare anknytning och folkbokföring saknas ansvarar stadsdelsnämnden i den stadsdel där personen tillbringade senaste dygnsvilan.

3.2.3 Personer som fyllt 20 år men inte 25 år

En hemlös person över 20 år, men som inte fyllt 25 år, ska få sina behov tillgodosedda i första hand av den stadsdelsnämnd där den personen senast varit aktuell under de två senaste åren (dvs. 2-årsregeln är tillämplig) eller i andra hand av den stadsdelsnämnd inom vars område denne senast var folkbokförd. Övriga personer ska få sina behov tillgodosedda av Enheten för hemlösa.

3.2.4 Gravida kvinnor och föräldrar med ansvar för barn

En gravid hemlös kvinna, vars ärende handläggs av Enheten för hemlösa, ska i första hand få sina behov tillgodosedda av den stadsdelsnämnd där hon senast var aktuell och i andra hand av den stadsdelsnämnd inom vars område hon senast var folkbokförd. Om kvinnan är bosatt i en försökslägenhet/träningslägenhet ska dock ärendet handläggas av den stadsdelsnämnd inom vars område lägenheten är belägen. Saknas tidigare anknytning och folkbokföring överförs ärendet till en stadsdelsnämnd utifrån turordning som avgörs av stadsledningskontorets juridiska avdelning. Tidpunkten för överflyttning till stadsdelsnämnd fastställs i samråd mellan mottagande stadsdelsnämnd och Enheten för hemlösa, dock senast i samband med barnets födelse.

En gravid hemlös kvinna som varit aktuell i staden inom en tvåårsperiod hänvisas i första hand till den stadsdelsnämnd där hon varit aktuell enligt 2-årsregeln och i andra hand till den stadsdelsnämnd inom vars område hon varit folkbokförd.

En gravid hemlös kvinna, som inte varit aktuell eller folkbokförd i staden, hänvisas till den stadsdelsnämnd i den stadsdel där hon tillbringade senaste dygnsvilan.

Motsvarande regler gäller för föräldrar med ansvar för barn. Med ansvar för barn menas att föräldern är vårdnadshavare eller har umgänge med övernattningsmed barnet.

3.2.5 Personer över 65 år

Ansvar för personer över 65 år, som inte haft någon fast bostad och som varit placerade i särskilt boende i två år inom en stadsdel, övergår till den stadsdelsnämnd där det särskilda boendet är beläget. För placeringar på Gamlebo gäller dock att kostnadsansvaret kvarstår hos placerande nämnd oberoende av placeringstid.

3.2.6 Hemlösa personer som ansöker om insats enligt LSS

För hemlös person med funktionsnedsättning som ansöker om insats enligt LSS gäller som huvudregel att ärendet ska handläggas av stadsdelsnämnden inom vars område den enskilde är folkbokförd.

Om ansvaret för en hemlös person enligt punkt 3.2.1 - 3.2.4 åligger en annan stadsdelsnämnd, än stadsdelsnämnden i den stadsdel där personen är folkbokförd, eller Enheten för hemlösa ska den nya stadsdelsnämnden/Enheten för hemlösa tillgodose personens omedelbara behov enligt SoL. Ärendet avseende ansökan om insats enligt LSS ska överlämnas till stadsdelsnämnden i den stadsdel där personen är folkbokförd. Visar utredningen att personen har rätt till insats enligt LSS övertar den senare stadsdelsnämnden hela ansvaret för att tillgodose personens samtliga behov. Har personen inte rätt till insats enligt LSS ansvarar den stadsdelsnämnd/Enheten för hemlösa som framgår av 3.2.1 - 3.2.5 för att tillgodose personens samtliga behov. För en person som saknar folkbokföring i staden åligger motsvarande ansvar den stadsdelsnämnd som utifrån turordning avgörs av stadsledningskontorets juridiska avdelning.

4. Personer som vistas på kriminalvårdsanstalt eller vårdas på sjukhus

4.1 Folkbokföringskommunens ansvar

Enligt 16 kap. 2 § andra stycket SoL har folkbokföringskommunen ansvar för personer som

- är på kriminalvårdsanstalt,
- vårdas på sjukhus eller i annan sjukvårdsinrättning på initiativ av annan än en kommun eller
- är i behov av insats som aktualiseras inför avslutning av vård på kriminalvårdsanstalt eller sjukhus

4.1.1 Ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa

Ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa för personer enligt ovan är, oavsett folkbokföringsadress i staden, följande:

- För person som har en fast bostad ansvarar stadsdelsnämnden inom vars område personen bor även om folkbokföringsadressen är en annan.
- För person som saknar fast bostad ansvarar den stadsdelsnämnd som personen senast varit aktuell hos under de två senaste åren (dvs. 2-årsregeln är tillämplig). Vid beräkning av tid enligt 2-årsregeln ska anstalts- och sjukhustid ingå.
- För person som saknar fast bostad och som inte varit aktuell vid någon stadsdelsnämnd enligt 2-årsregeln ansvarar Enheten för hemlösa.

Kriminalvårdsmyndighet m fl. tar med stöd av 16 kap. 2 § SoL inför frigivning eller utskrivning av en person kontakt med stadsdelsnämnden inom vars område personen är folkbokförd. Det åligger "folkbokföringsstadsdelen" att underrätta ansvarig stadsdelsnämnd/Enheten för hemlösa som i sin tur kontakter kriminalvårdsmyndigheten eller sjukhuset.

4.2.1 LSS

Vid LSS-insatser ska stadsdelsnämnden i den stadsdel där en person är folkbokförd ansvara för handläggning av ärendet. Är folkbokföringen felaktig ska den stadsdelsnämnd inom vars område personen bör vara folkbokförd ansvara för handläggning av ärendet.

5. Personer som flyttar till annan stadsdel

5.1 Huvudregel

När en person eller familj, som är aktuell vid en stadsdelsnämnd, flyttar till en annan stadsdel ska ärendet avslutas. Undantag gäller för de situationer som anges nedan samt under punkt 5.2.

5.1.1 Undantag

Undantag gäller om en person eller familj, som inte tidigare varit aktuell vid den stadsdelsnämnd där personen/familjen bor, i samband med en planerad flytt till ett stadigvarande boende i en annan stadsdel ansöker om bistånd för att kunna flytta (t.ex. flyttkostnader). Den inflyttande stadsdelsnämnden blir då direkt ansvarig för ärendet om ansökan avser bistånd som har samband med den planerade flytten och flytten ska äga rum inom en månad från att kontakt togs med den utflyttande stadsdelsnämnden.

Huvudprincipen är en helhetssyn vid ärendehandläggningen. Det innebär att ekonomiskt bistånd, KBH (Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning) och övriga biståndsinsatser inte bör handläggas av olika stadsdelsnämnder, dock med undantag av vad som anges under punkt 5.2. Ett oavslutat återkrav, en utredning om bedrägeri eller en väntande dom från domstol hindrar inte att övriga utredningar sker av annan stadsdelsnämnd.

Efter överenskommelse mellan stadsdelsnämnderna och utifrån den enskildes behov kan ansvaret för ett ärende överföras från en stadsdelsnämnd till en annan.

5.1.2 Äldreomsorg

Den biståndsbeslutande stadsdelsnämnden behåller ansvaret för personer som beviljats boende eller korttidsboende i särskilt boende (servicehus, gruppboende, vård – och omsorgsboende eller motsvarade) så länge biståndsbehovet kvarstår. Uppkommer behov av flytt till särskild boende med högre omvårdnadsnivå t.ex. från korttidsboende eller servicehus till vård- och omsorgsboende, svarar den biståndsbeslutande nämnden för omprövning och nytt biståndsbeslut. I biståndsbeslutande nämnds åtagande ingår även beslut och kostnadsansvar för riksfärdtjänst och färdtjänst.

Övrig handläggning, ekonomiskt bistånd m.m. övergår till inflyttningsnämnden.

5.1.3 LSS

När en person som är berättigad till insatser enligt LSS flyttar till en ny fast bostad i en annan stadsdel övergår ansvaret för personen till den nya stadsdelsnämnden enligt folkbokföringsprincipen. Undantag gäller för de situationer som anges nedan samt under punkt 5.2.1 - 5.2.7.

5.1.4 Undantag vid flytt till bostad med särskild service enligt LSS i annan stadsdel

När en person som tillhör LSS personkrets 1 eller 2 beviljas bostad med särskild service för vuxna enligt LSS och flyttar till en gruppboende eller serviceboende i en annan stadsdel behåller den beslutande stadsdelsnämnden ansvaret för ärendet i tre månader efter inflyttningsdatumet. Därefter övergår ärendeansvaret till den nya stadsdelsnämnden (bilaga 2). Den inflyttande stadsdelsnämnden ansvarar för att fatta nytt beslut innan ärendeansvaret upphör hos den utflyttande stadsdelsnämnden. Den utflyttande stadsdelsnämndens ärendeansvar kvarstår tills dess att den inflyttande stadsdelsnämndens beslut börjar gälla.

Det bibehållna ärendeansvaret innebär att även ansvaret för kostnaden kvarstår hos den beslutande stadsdelsnämnden i tre månader. Den stadsdelsnämnd som beslutat om insatsen ska registrera ersättningsnivån vid inflyttningen. Den praktiska hanteringen av kostnadsansvaret får regleras genom interndebitering mellan berörda stadsdelsnämnder. Vid mättillfället under närmast följande halv- eller helårsskifte, den 31 mars alternativt den 20 augusti, ska den inflyttande stadsdelsnämnden registrera ersättningsnivån.

Ett *undantag* från ovanstående är när den beslutande stadsdelsnämnden träffar avtal om köp av plats med en utförare i enskild regi som inte är ansluten till stadens valfrihetssystem och vars boende är beläget inom en annan stadsdelsnämnds område. I dessa fall behåller den beslutande stadsdelsnämnden både ärendeansvaret och kostnadsansvaret utan tidsbegränsning.

5.2 Avslut av ärende vid flytt

Den stadsdelsnämnd där ärendet är aktuellt avgör med beaktande av vad som anges nedan under punkt 5.2 när ärendet lämpligen kan avslutas. Ansvaret för handläggning av ärenden avseende den aktuella personen eller familjen övergår då på den nya stadsdelsnämnden.

Om personen eller familjen flyttar till en fast bostad enligt punkt 2.1 kan ärendet avslutas under månaden efter flytten, eller senare när den utflyttande stadsdelsnämnden finner att detta är lämpligt.

I de fall det framstår som oklart om flytt skett till ny fast bostad, får ärendet inte avslutas förrän personen eller familjen varit permanent bosatt på den nya adressen under minst tre månader. Syftet med denna regel är att personer som bor tillfälligt på olika adresser inte ska behöva byta ansvarig stadsdelsnämnd så ofta.

När det gäller ungdomar som inte har fyllt 21 år och flyttar till bostadshotell behåller den utflyttande stadsdelsnämnden ansvaret i tre månader i syfte att säkerställa att boendet är stadigvarande innan ansvaret övergår på den nya stadsdelsnämnden.

5.3 Fortsatt ansvar för ärende efter flytt

I följande fall behåller den utflyttande stadsdelsnämnden ansvaret för ärendet även om en person flyttar.

5.3.1 Påbörjad utredning

Den stadsdelsnämnd som påbörjat en utredning enligt 11 kap. 1 § eller 11 kap. 1-2 §§ SoL ska slutföra utredningen, fatta beslut om i dagsläget nödvändiga insatser och har ansvar för att de beslutade insatserna blir genomförda, så länge beslutet gäller, även om personen som utredningen avser har flyttat till en annan stadsdel.

5.3.2 LSS

För personer som tillhör LSS personkrets gäller huvudregeln om fast bostad. Ärendeansvaret övergår till stadsdelsnämnden där den enskilde bosätter sig och rätteligen bör vara folkbokförd.

Undantag från denna huvudregel anges under punkt 5 "Undantag vid flytt till bostad med särskild service enligt LSS i annan stadsdel".

5.3.3 Beslutad öppenvårdsinsats

Alla beslut om öppenvårdsinsatser ska tidsbegränsas. Den stadsdelsnämnd som beslutat om en öppenvårdsinsats behåller ansvaret och kostnaden för insatsen så länge beslutet gäller även om personen flyttar till en annan stadsdel. Därefter ansvarar stadsdelsnämnden inom vars område den enskilde flyttat till.

Blir det aktuellt med andra insatser än öppenvårdsinsatser t.ex. försörjningsstöd eller behov av utredning till följd av en anmälan eller ansökan ansvarar stadsdelsnämnden inom vars område personen flyttat till för handläggningen.

5.3.4 Placeringsbeslut avseende barn och ungdomar

Den stadsdelsnämnd som beslutat om placering av barn och ungdomar enligt LVU eller SoL eller om boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar enligt 9 § 8 LSS behåller ansvaret så länge placeringen kvarstår. Den placerande stadsdelsnämnden behåller det fulla ansvaret för samtliga överväganden och insatser som har samband med placeringen. Detta gäller även då en placering i familjehem, efter att den unge fyllt 18 år, övergår till bistånd i form av fortsatt placering i familjehem. Detta hindrar inte att annan stadsdelsnämnd ansvarar för handläggning av biståndsinsatser som avser föräldrarna, om föräldrarna flyttat till ny fast bostad.

5.3.5 Institutionsplacering vuxna

Den stadsdelsnämnd som beslutar om institutionsplacering av vuxna enligt SoL eller LVM, behåller ansvaret för alla insatser till dess placeringen upphört.

5.3.6 Försöklägenhet, träningslägenhet

När en person flyttar till en försöklägenhet behåller den placerande stadsdelsnämnden ansvaret för samtliga biståndsinsatser till dess att den personen erhåller hyresavtal för lägenheten. Vid flytt till träningslägenhet behåller placerande stadsdelsnämnd motsvarande ansvar så länge boendet i träningslägenhet består.

5.3.7 Boende på hotellhem för familjer inom Stiftelsen Hotellhem

Den stadsdelsnämnd som beställt boende för en familj inom Stiftelsen Hotellhem (s.k. Hotellhem för familjer) behåller och ansvarar för samtliga biståndsinsatser för familjen, t.ex. ekonomiskt bistånd, insatser för barn eller vuxna, så länge boendet inom Hotellhem för familjer pågår. Detta gäller även om bistånd till familjen inte utgått under viss period.

6. Personer med skyddad adress

Ur sekretess- och säkerhetssynpunkt kan i vissa fall ärende som avser person med skyddad adress inte handläggas av stadsdelsnämnden där personen bor. Ansvaret för ärende avseende utredning enligt 11 kap. 1-2 §§ SoL eller ärende enligt föräldrabalken (yttrande, vårdnadsutredning m.m.) ska i dessa fall övertas av stadsdelsnämnden inom vars område den förälder som ej har skyddad adress bor. När detta inte bedöms som lämpligt och i övriga typer av ärenden ska stadsdelsnämnden i den stadsdel där personen med skyddad adress tidigare varit bosatt ansvara för ärendet. Om personen inte tidigare varit bosatt inom staden kan ärendet på begäran av stadsdelsnämnd överföras till annan stadsdelsnämnd utifrån turordning som avgörs av stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Den mottagande stadsdelsnämnden övertar ansvar för såväl utredning, beslut och verkställighet samt samtliga kostnader som är förenade med ärendet.

7. Ärende avseende anställd inom nämnd

Ansvaret för ärende som avser en anställd inom en stadsdelsnämnd och som inte bör handläggas av denna nämnd kan på begäran av stadsdelsnämnd överföras till annan stadsdelsnämnd utifrån turordning som avgörs av stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Den mottagande stadsdelsnämnden övertar ansvar för såväl utredning, beslut och verkställighet samt samtliga kostnader som är förenade med ärendet.

8. Tvister mellan stadsdelsnämnder

Tvister mellan stadsnämnder avseende ärendansvar enligt föreliggande riktlinjer avgörs av stadsledningskontorets juridiska avdelning efter hörande av ansvarig enhetschef eller motsvarande för den enhet som handlägger ärendet vid respektive stadsdelsförvaltning.

Bilaga I. Ekonomisk resursfördelning inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Eftersom stadens interna resursfördelning har betydelse för övervägande om ansvarsfördelning görs här en kort redovisning för stadens resursfördelningssystem.

Fast anslag

Det fasta anslaget fördelas i budget till stadsdelsnämnderna. Ingen budgetjustering sker under innevarande år.

Resurserna inom det fasta anslaget fördelas generellt för mindre omfattande insatser som hemtjänst enligt SoL/personlig assistans enligt LSS understigande 90 timmar per månad, ledsagarservice, kontaktperson och kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBH) samt övriga insatser enligt SoL. Detta anslag fördelas utifrån följande fyra kriterier:

- Andel personer med handikappersättning (viktad till 50 %)
- Andel personer med vårdbidrag (viktad till 10 %)
- Andel personer med assistansersättning enligt SFB (viktad till 20 %)
- Andel personer under 65 år med färdtjänst, 20 % (viktad till 20 %)

Detta anslag är oförändrat under året och stadsdelsnämnderna kan inte själva påverka de kriterier som anslaget fördelas efter.

Prestationsbaserat anslag

De prestationsrelaterade verksamheterna som ingår i ersättningsnivåsystemet är bostad med särskild service för vuxna, daglig verksamhet, bostad med särskild service för barn och ungdom inkl. familjehem samt korttidshem.

För prestationsrelaterade verksamheter avseende LSS personkrets 1 och 2, finns för varje LSS-insats i resursfördelningssystemet en fastställd schablon. Därutöver finns nivåersättningar som baseras på den enskildes behov. Under innevarande år görs en justering av resurserna som baseras på ett genomsnitt av antal biståndsbedömda personer vid två avstämningstillfällen, den 31 mars och den 20 augusti. Hänsyn tas dels till förändringar av antalet personer och dels efter förändringar av nivåersättningar. Om fastställda kriterier uppfylls kan stadsdelsnämnderna erhålla ersättning efter särskild redovisning. Stadsdelsnämnden ersätts då efter den faktiska kostnad som nämnden haft under året. Justeringar av förändringar i nivåfördelningen sker i samband med tertialrapport 2.

Bilaga 2. Tremånadersregel för ärendeansvar för bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS

Här följer en beskrivning av ett ärendes gång med tillämpning av en s.k. tremånadersregel för ett ärende som avser boende för vuxna enligt 9 § 9 LSS. Genom tremånadersregeln regleras ansvar för ärende och kostnader mellan stadsdelsnämnder.

A= beställande stadsdelsnämnd

B= inflyttande stadsdelsnämnd 1

C= inflyttande stadsdelsnämnd 2

- Den enskilde ansöker om och beviljas bostad med särskild service för vuxna enligt LSS i gruppboende den 6 augusti av stadsdelsnämnd A.
- Efter matchning av enheten för bedömning och förmedling kan en plats i en gruppboende i stadsdelsnämnd B:s egen regi erbjudas, som den enskilde accepterar. Inflyttning sker den 19 augusti.
- Preliminär omsorgsnivå (3 mån) registreras den 19 augusti i stadsdelsnämnd A.
- Vid den generella nivåmätningen den 20 augusti registreras den preliminära nivån i stadsdelsnämnd A som därmed kommer att få nivåersättning från stadens resursfördelningssystem för tiden den 1 juli – 31 dec.
- Stadsdelsnämnd A behåller ansvaret för ärendet och för kostnaden i tre månader.
- Tre månader efter inflyttning övergår ansvaret för ärendet och för kostnaden till stadsdelsnämnd B som då registrerar ett nytt beslut.
- Eftersom stadsdelsnämnd A har tilldelats nivåersättningen ska stadsdelsnämnd B efter att ha övertagit ärendeansvaret *interndebitera* A för kostnaden resterande del av året.
- Vid nästa nivåmätning den 31 mars registreras ersättningsnivån i stadsdelsnämnd B, som därmed kommer att få nivåersättning för tiden den 1 januari-30 juni.

Ett undantag från ovanstående: Det avser när avtal om köp av plats tecknas med utförare i enskild regi *utanför LOV* i en annan stadsdel. *I dessa fall behåller stadsdelsnämnd A ärendeansvaret och kostnadsansvaret utan tidsbegränsning.* Nivån registreras *alltid* av stadsdelsnämnd A och inte av den stadsdelsnämnd där boendet är beläget.

Om inflyttning till boende för vuxna enligt LSS i annan stadsdel måste avbrytas

Exempel

Två veckor efter inflyttning står det klart för alla parter att boendet, trots noggrann matchning, inte alls fungerar för den enskilde. Situationen är akut och går endast att lösa genom ett nytt boende.

I avvaktan på boendefrågan löses bor den enskilde kvar i stadsdel B med *oförändrad ansvarsfördelning* mellan stadsdelsnämnd A och B, även efter tre månader.

Fr.o.m. den 15 oktober kan den enskilde, efter att enheten för bedömning och förmedling hittat en ny plats, flytta in i en gruppboende i stadsdel C.

- Omsorgsnivå (3 mån) registreras den 15 oktober av beslutande stadsdelsnämnd A, dvs. inte av stadsdelsnämnd C där boendet finns.
- Ingen ny nivåersättning betalas ut för tiden fram till årsskiftet.
- Stadsdelsnämnd A behåller ansvaret för ärendet och kostnaden i tre månader från och med inflyttningsdatumet.
- Därefter, från och med den 15 januari, övergår ärende- och kostnadsansvaret till stadsdelsnämnd C. Vid nästa mätning den 31 mars registrerar stadsdelsnämnd C nivån och får ersättning från och med den 1 januari. Stadsdelsnämnd A ska interndebitera C nivåersättningen som C erhåller för tiden 1 -15 januari.
- Om den valda utföraren inte ingår i LOV behåller stadsdelsnämnd A hela ansvaret även fortsättningsvis, enligt undantagsregeln för utförare i enskild regi som inte anslutit sig till LOV.

Om beslut och inflyttning till boende i annan stadsdel sker efter nivåmätningen den 31 mars eller den 20 augusti, då ingen nivåersättning för innevarande halvår erhålls, ansvarar den beslutande stadsdelsnämnden likafullt för kostnaden de tre första månaderna. Därefter övergår kostnadsansvaret till den inflyttande stadsdelen.

